

MINDSZENT-SZEGVÁR

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ
HIVATAL

Diamant Manó nyomdájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények, előfizetési- és hirdetési díjak küldendők.

és

VIDEKE.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

Megjelen minden vasárnap.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre . . . . . 3ft — kr.
Félévre . . . . . 1 ft 50 kr.
Negyedévre . . . . . — 75 kr.

Hirdetések jutányosan felvétetnek.

Restauráció.

Ez a szó hangzik most az ország minden táján; ez napi kérdés, a melylyel mindenki foglalkozik s mi is nem először szólunk e tárgyról s most sem térhetünk ki az alól a kötelezettség alól, hogy nézetünket ez ügyben, most már határozott alakban ki ne nyilvánítsuk.

Egymást érik az előértekezletek, gyűlések ugy az egyes járásokban, mint a megye központján s mindannyinak egyedüli célja: a tisztviselői állásokra való jelölés.

Soha nem tapasztalt lázas érdeklődéssel vesz részt az egész megye a restauráció munkájában, s ezt igen helyesen teszi. Mert soha nem volt az oly fontos kérdés, hogy kik legyenek a megye tisztviselői, mint jelenleg. Köztudomású dolog, hogy utoljára választja a népakarat a neki tetsző s szerinte legtöbb garantiát nyújtó tisztviselőket. Vigyázzon, hogy ugy gyakorolja ezen jogát, hogy midőn e hatalmát kezéből az államhatalom kiveszi, azt ugy adhassa annak át, hogy az bizonyítékul szolgáljon arra nézve, hogy akart, de tudott is méltóan e jogával élni. S ezt bebizonyította akkor, ha a tisztviselői állásokra már ma, midőn még önrendelkezési jogának bitokában van, a megye tisztviselőire megfelelően képesített egyéneket választ.

Még mind máig a sok értekezlet és gyűlés csak chaost eredményezett. Még senki sincs tisztában, hogy tulajdonképen kik, s mely állásokra lettek a pártok által végérvényesen jelölve. Egyes járásokban egy-egy állásra 3—4 egyén neve is említették; így a szegvári járás főszolgabírói állásra ma négy jelölt neve torog közszájon, mert noha állítólag Szentesen megtartott értekezleten Vidóvich Antal jelenlegi főszolgabíró elejtett, többen óhajtják újboli megválasztását.

A másik jelölt, kinek ez idő szerint a főszolgabírói állás elnyerésére legtöbb kilátása van: Hubacsék Pál ügyvéd.

A megyei képviselők egynémelyike azonban Ápáthi Gyula kir. alügyészt óhajtja a kerület főszolgabírói székén látni.

Van egy negyedik jelölt is, akinek ugyan e kerületben igen elenyésző kis pártja lehet, de a központ egyik pártja által jelöltetett ez állásra.

Mi részünkről félre téve minden személyes rokon vagy ellenszenvet, igen óhajtandónak tartanánk, hogy már egyszer közönségünk tudatára ébredne annak, hogy kötelessége akkor, midőn valamely állás betöltéséről van szó: első sorban a saját gyermekei között szétnézni, vajjon van-e azok között egy oly egyén, ki azon betöltendő állás követelményeinek megfelel? Ha igen: azt válassza meg! A szolgabírói

állásra Hubacsék Pál megfelelő kvalifikációval bír s ez okból nem látnánk szükségességét annak, hogy miután már ez állásra, dícséretére legyen mondva, a központ által jelöltetett, ellene állást foglaljunk.

Folyó hó 6-án fog községünkben a restauráció ügyében az utolsó értekezlet megtartatni. Hisszük, reméljük, hogy nem fogják annélkül is gyenge erőnket szétforgácsolni, hanem egy akarattal egy-egy jelölt személyében, ugy a járásokra, mint a központra nézve fognak megállapodni és a f. hó 10-én megtartandó központi nagy értekezletre legalább járásunkra nézve kész programmal fognak megjelenni.

Nem közönyös előttünk az sem, hogy a többi járások, valamint a központi tisztviselői állások, kik által fognak betölteni; mert az egész megyére nézve fontos, hogy egyrészt kipróbált, másrészt pedig teljes kvalifikációval bíró egyének vezessék a megye ügyeit miért is nagyon óhajtandó, hogy a népakarat ez e téren utolsó nyilvánítása, méltó legyen önmagához

A vasutügy.

A m. hó 26-án Zsilinszky Mihály főispán elnökelete alatt megtartott értekezleten sem jött létre végleges megállapodás ez évek óta huzodó ügyben. Jelen volt, ezen értekezleten Török Zoltán orsz. képviselő is, vele egy mérnök és egy jogi tanácsos, megyénk érdekeltége részéről Fleischmann József mérnök, mint műszaki tanácsos.

Tudjuk, hogy Török orsz. képviselő a szentes-vásárhelyi és makói vasutépítési előmunkálatának tervezetét gróf Bethlen Márkustól átvette és annak idején ajánlatot tett megyénk vasutügyi bizottságának, hogy ha az érdekelttség 630 ezer frttal hozzájárul a vasutépítési költségekhez, akkor ő Szentestől Makóig egy első rendű vasut kiépítésére kötelezi magát. Azonban azóta Török orsz. gyűlési képviselő az ígéretét valószínűleg megbánta, mert ez értekezleten, ugy igizítja helyre előbbi ajánlatát, hogy szó sem lehet egy oly elsőrendű vasutról, mint Budapest és Bécs között van, hanem egy oly másodrendű vasutól mely nagyobb hordképességgel bír, mint az eddigi másodrendű vasutak.

Elmondja továbbá Török Zoltán, hogy ők az érdekeltségtől kívánt 630 ezer forintot kívül még 150 ezer forintot remélnék az államtól; összesen tehát 780 ezer frtot kapuának, melylyel szemben 1.250.000 frt részvényt akarnak kibocsátani. Ezért kiépítik Szentestől Makóig a másodrendű vasutat. A vasut 69 kilométer hosszú lenne s az építés 2 millió 30 ezer frtba kerülne, — vagyis egy kilométer 29, 200 frtba.

Török ajánlata tehát, mint látjuk az érde-

keltségre nézve igen hátrányos, míg ránézve természetes — nagyon is előnyös volna. Helyesen cselekedett tehát az értekezlet midőn kimondta, hogy Török Zoltánnal megszüntet minden további tárgyalást a vasutépítés tárgyában.

Többek, köztük Wimmer Károly és Hubacsék Pál hozzászólása után elhatározott az is, hogy ha a vasutépítés terveit méltányos áron Török átengedi, ugy az átvétetik. Azon esetre pedig, ha azt át nem adná, megbízott Fleischmann József mérnök, hogy a tervek elkészítését azonnal munkába vegye.

Elhatározott az is, hogy a megye felszólítja a tényő — kun-szentmártoni és szentesi vasut tulajdonosokat, továbbá Mindszentet, Szegvárt, H.-M.-Vásárhelyt, Derekegyházát, Mágocsot, hogy mivel hajlandók a vasutépítés költségeihez járulni? Továbbá egy felirat intéztetik a kormányhoz, hogy a kunszentmárton-tenyőiszentesi és csongrádmegyei érdekeltségnek egy vasutársulattá való alakítását, közvetítse. S ez által a kormány kebeléből küldessék ki valaki, ki a társulás iránti tanácskozásokat vezesse.

Ami a községek az iránti felszólítását illeti, hogy mennyivel hajlandók a vasutépítés költségeihez járulni, szerintünk talán majdnem fölösleges idővesztegetés, mert azok már nyilatkoztak. S valamennyi, az egy H.-M.-Vásárhelyt kivéve, tehetségén túl nagy összeget ajánlott fel, tehát azokon nem mulik. Csak az illetékes bizottság sürgősen haladjon azon uton, melyet ez értekezleten megjelölt s a siker biztos. Már azon körülmény, hogy Török Zoltánnal megszakított minden tanácskozást, egy lépéssel közelebb vezetett bennünket a vasutügy befejezéséhez.

Közönyösség.

Közönyösség minden oly ügy iránt, mely községünket társadalmi s kulturális dolgokban csak egy lépéssel is előbb vigye, jelképezi lakosságunk zömét, nem vonva ki e kategóriából még azok nagyrészét sem, kik akkor, ha magukat vagy mást, hozzájuk közel állókat valaminek megválasztani vagy megválasztatni kell, a vezér szerepet magukhoz ragadják vagy enyhébben szólva magukat mintegy hangadóknak tartják.

Szivre tett kezekből, hangzatos frázisokban nem szükkölködünk, ebből kaphatunk amennyi csak elszivlelhető nevetés, avagy kitörő bosszankodás nélkül, de tenni, működni oly téren, mely társadalmi életünk, közművelődésünk előmozdítása érdekében hasznos és célszerű volna, csak elvéve akadunk embe rre.

Hasztalan pazarlá ezekre a költő azon mondatát, hogy „minden Demosthenesnél szebben beszél a tett“, mert tenni ugyan vajmi keveset tesznek, de annál többet beszélnek — hanem is Demosthenesként.

Tizenkétezer lakost számláló községünkben nincs egyetlen egy humánus intézet sem. Mi ennek oka, ha nem a közönyösség amely miatt a helyett, hogy előbbre haladnánk, haladunk hátrafelé mint a rák.

Volt községünkben a „veres kereszt egyet“-nek egy virágzó fiókegylete, de a közönyösség lassan-lassan megsemmisíté.

Volt kaszinónk is szépen berendezett könyvtárral saját házában; mi okozta ennek a halálát egyéb, mint a közönyösség.

E kaszinó bukásával megbukott, megbomlott községünkben a társadalmi élet, a melynek híján kudarcot vall minden a közművelődés, a közjóra célzó törekvés.

Már évek óta mi sem képes községünk intelligensebb elemeit letargiájukból felzavarni, mint valamely küszöbön lévő választási mozgalom. Ekkor kilépnek, újra élednek, felkeresik az eddig nélkülözött társaságokat és megpróbálják újra, valjon megvan-e még azon népszerűségük, mellyel valaha dicsekedhettek. A régi bizalom azonban az egymástól való hosszú távollét után nem igen nyilvánul annyira, mint az valaha régen nyilvánult.

Maholnap már csak hírből fogjuk egymást ösmerni, oly ritkán van módunkban, hogy mindannyian semleges területen találkozhassunk.

Lapunk egyik főcélja a közönyt megtörve társadalmi életünkön javítani és egyesült erővel oda törekedni, hogy a közművelődés községünkben lehetőleg terjesztessék. Erre nézve szükséges első lépésül egy kaszinó megalakítását tartjuk, a mely hivatva lenne e célnak megfelelni.

Magába véve oly csekélynek látszik ily kaszinó hatásköre és sokan talán kételkednek, valjon a fenti célok elérésére, annak létesítése szükséges volna. Mi határozottan kijelentjük, hogy igen is szükséges.

E kijelentésünket avval támogatjuk, hogy egy minden pártszínezet nélküli kaszinó hivatva volna első sorban az eltérő politikai nézetek miatt, sajnos egymástól majdnem teljesen elvált társaságokat összehozni, összekötni, az egymáshoz való tartozás érzését fejleszteni és a fennforgó differenciákat kiegyenlíteni.

Már ez magában is oly eredmény volna, mely állításunkat teljesen igazolná; de hátra van még egy jól kiválasztott könyvtári berendezés, mely módot nyújtana népünknek szellemi művelődését előmozdítani.

Nem megvetendő előny az sem, hogy a tagoknak több, minden pártbeli napi, valamint hetilap állana olcsón rendelkezésére, mely körülmény nagyban hozzájárul az eszmék tisztázásához. Különbösen is feleslegesnek tarjuk már magában a társulás előnyeit dicsérni, avval tisztában lehet minden józanul gondolkodó. Ki ne ösmerné azt be, hogy társadalmunk, szét-húzó elemeit egyesítve, magvát képezhetné későbbi társadalmunk, közművelődésünk rózsájának.

Nem rosszaljuk mi azt, hogy községünk a választások iránt érdeklődik, mert hisz ezt a közügyek iránti érdeklődésnek vesszük, ez csak helyeslendő; mi azt rosszaljuk, hogy csak

TÁRCSA.

Modern fatalista.

„Sorsát el nem kerülheti“
Fortuna ur mondja, hogy ezt teszi,
Hiedelmében boldog ám nagyon,
Néki minden jó amint, hogy vagyon.
Hetjette más, hogy' gondolkozzék hát,
Minek törje ő, minnek is magát.
Mevagyon írva rég, ő azt hiszi:
Sorsát senki el nem kerülheti.

„Sorsát senki el nem kerülheti“
Nagy hangon mindig eztet hiedeti
Mít bánja ő, ha szenved a világ
Csak néki illatozzon a virág
Mít bánja ő, ha bárki nyomorog
Hisz lám, „a föld mégis csak mozog“
Kialtja ez az új Gallilei:
„Sorsát senki el nem kerülheti“

„Sorsát senki el nem kerülheti“
Mindenne, mindig csak ezt feleli.
Haza! közügy s ember szeretet!
Ne mondj néki „képtelenségeket“
Hisz mevagyon már az régen írva
Kinek, kinek, mi léssen majd sorsa
Kár az ellen, kár is küzdeni,
„Sorsát senki, elnem kerülheti.“

„Sorsát senki, elnem kerülheti“
Lám e mondat, mily jó köpeny neki
Nem kis köpeny, im alá fér elég
Önzés, gonoszság s szivtelenség,
De nem fér alá ostobasága
Ezt eltakarja sehogy sem birja

ez iránt érdeklődik és minden egyéb közönyös előtte.

Szünjék meg már valahára a közöny, mert az intelligens egyének köteleessége oda hatni, hogy községében a viszonyok javuljanak. A ki e célt szem elől téveszti, az e köteleességét nem teljesíti.

Községi ügyek.

Mai napon d. e 9 órákor képviselő testületünk két rendkívüli tárgyalásán, rendkívüli közgyűlést tart. Mindkét tárgyat rendkívülinek nevezzük, mert mindkét ügyet oly természetűnek tartjuk, a melyek fölött tárgyalni ezuttal — ha előljáróságunk csak némi jóakarattal lenne a község érdeke iránt eltelve — nem kellene.

Az első tárgy: Sövényház község előljáróságának megkeresése, Mindszent község, mint erkölcsi testülethez az 1890-ik évre Sövényház község virilistáinak névsorába Mindszent község képviselőiből leendő felvétele tárgyában.

Ez bizony kissé furcsán hangzik, mert az illető a ki nem tudná azt, hogy Mindszent község birtokát képező és a falu közvetlen közelében elterülő „Kurcarét.“ Sövényház község területéhez tartozik, nem értené, de mindezeket tudva, megérthetjük azt, hogy arról van szó, miként Mindszent község, mint sövényházi birtokos, virilist nevezzen meg.

Mi részünkről hanyagságnak tartjuk, hogy említett földbirtok még míg is Sövényházához tartozik, mert nem lehetjük, hogy annak Mindszent községhez való csatolása kivihetetlen legyen.

A második tárgyat az a famózus 85—86 és 87-ik évi váltási számodások képezik, a melyeket Csongrádvármegye alispáni hivatala azon megjegyzéssel küld pótálás végett vissza, hogy ha az 15 nap leforgása alatt hibátlanul be nem érkezik, az előljáróság ellen a fegyelmi vizsgálatot elrendeli. Ehez nem kell kommentár!

Meghívás.

Tisztelettel kérjük mindazokat, kik szivesek voltak a megalakítandó kaszinó ügyében körözött ívet aláírni, mint szintén azokat, kik

Mindenki ostobának ösmerni
„Sorsát senki elnem kerülheti.“
Gyimesy.

Piroska a falu rózsája.

— Elbeszélés —

Írta: **Kevlucky Ferenc.**

A „Mindszent Szegvár és Vidéke“ eredeti tárcája.)

Azt a régi, de örökké igaz mondást: minden kezdet nehéz, — rőttenítő módon érzi tollszáram; mert immár a másodikat rágom el s ennek is csak azon része maradt meg, melyet a vastól szétrágnom nem lehetett, míg sikerült megtalálnom azon fonalat, melyen szürmentén csendesen — minden megszakitás nélkül — haladva, elbeszélésem végére szerencsésen eljuthatok.

Magvan! lássunk hozzá; hogy is kezdjem csak?

Volt, hol nem volt, azaz hogy van és lesz is, az alföld virágokkal himezett, a Tisza szöke vize folyásánál, az alföld e mesés szépségű virányán egy kis falucska; mely falucska lakóinak altató donáját az esti fuvalom által előidézett habok titkosan, édesen, oly andalítóan csevegik. Rétje tarka-barka virágai kéjjel, illatárral lehelik teli a levegőt, sűrű ligeteiben pedig a dalos madarak ezrei zengik más-más szólamu, de mégis egy szép harmoniába összeolvadó kedves énekeket. Környékén a mezoi munkást nappal a pacsirta dala biztatja nehéz munkájában; este, midőn a szürke köpenybe burkolt gyilkos éj megjelen, tört döf a nap szivébe, mely mosolyogva még egyszer vissza-

azt bármilyen okból alá nem írhatták — de a kaszinó tagjai óhajtanak lenni, miként sziveskedjenek a Kovács Tóbiás vendéglői helyiségében a mai napon délután 4 órákor megtartandó alakuló gyűlésre megjelenni.

Tisztelettel

Az ideiglenes bizottság.

Helyi és vegyes hírek.

— A mindszenti fogyasztási adóbérletet a szegedi pénzügyigazgatásnál megtartott árverésen Láng Hermin vette ki évi 8772 frt haszonbér összegért. Biz ez jó áron kelt el.

— **Statiztika.** A lefolyt november hóban Mindszent község területén született: fi 20; nő 23; összesen 43. Ezekből törvényes 40: törvénytelen 3. Halvaszúlott 3. Meghalt fi 12; nő 14; összesen 26. Házasságra lépett 60 pár.

— **Ertekezlet.** Ma délután 4 órákor a megalakítandó kaszinó érdekében, Kovács Tóbiás vendéglőjében értekezlet tartatik. Ajánljuk az erre vonatkozó lapunk más helyén közölt „meghívás“-t a minden szép és jóért lelkesülő közönségünk figyelmébe.

— **Lopások.** Vasárnap, mult hó 24-én több rendbeli lopos fordult elő községünkben, melyeket mind vidéki földmunkások követtek el. A Róbicsek-féle üzletből több pár bocskort és két nadrágot, a Klein-féle üzletből több ruhaneműt, a nagy pince ajtóból pedig egy jó nagy üveg, a Róbicsek Soma féle üzlet részére kikészített pálinkát emeltek el. A tetteseknek egy részét maguk a károsultak, a többit a csendőrség tartóztatta le.

— **Vakmerő rablások.** Községünk nyugodt kedélyét a mult héten két vakmerő rablás hozta izgatottságba, melyek eléggé jellemzik éjjeli őrőségünk hasznavehetetlenségét. Az első m. hó 23 és 24-ike közötti éjjel történt, midőn ismeretlen tettes a Schváb Bernát, piactéren álló mészárszékébe álkules segélyével behatolt és onnan a készletben tartott 8 frt aprópénzt elrabolta. A második rablás szintén községünknek egyik főbb pontján, a Stern kávéház mellett öv. Schenk Rudolfné üzletében követtetett el. Itt a tettesek a bolt és a kávéház közötti hézagban a bolt falát kiásták és ott az áruk legnagyobb részét, a ház alatt elterülő mezőn, a zsákmányra

Folytatás a mellékleten.

tekint s utolsó aranyvéresepeivel megpirosítja a láthatárt: a kifáradt munkás estelijét a fűrj pitypalatylolása mellett költi el; éjjel pedig — a közeli erdők bujdosó kobzosa — fülemüle fájon zengő éneke viraszt álmai felett.

Hangja messze hangzik a vidék felett,
Fiainak édes bölcső-dalt cseveg,
Kis családja olyan nyugodtan vagyon;
Csak dalolj hát szépen, kedves dalnokom!

E falucskában játszódtott le eseményünk.

I.

Megcsendül a falu kis harangja esti imára hívni a buzgó lakosokat. A nap sugarai bucsu csókot küldenek vissza; a sugarak a templom bádóg tornyán megtörnek és szétszóródnak; majd ezek is eltűnnek s megjelen a néma est sokat mesélő csendjével.

A falutól mintegy félórai távolságnyra vagyunk.

Itt-ott feltűnnek a pásztorok pislogó tüzei. A kuvasz csaholásába néha-néha a nagy kolomp hangja is belevegyül. Az uton hosszú sorban öregek, fiatalok, legények és lányok ballagnak vidám beszélgetés és dalolás közt. Éppen most kezdik a dalok egyik gyöngyét:

Juhász legény, szegény juhász legény!
Tele pénzzel ez a kövér erszény:
Megveszem a szegénységet tőled,
De rádásul add a szeretődöt.

Majd elhallgatnak. E percben a domb oldalán legeltető pásztor furulyája megszólal. Néma csend állott be; mindenki a furulya édes lágy hangjaira figyelt. Az öregek letűnt ifju-

várakozó kocsira hordták. Éjjeli örök e h o s z s z a s munkájokban nem zavarták s kiürítették volna az egész üzletet, ha a szomszédos kávéházba mosás végett véletlenül akkor odaérkezett asszonyoktól el nem riadtak volna. A h ő s rablók azonban a kezökben volt árukat szétszorva, vad futásnak eredtek, semmi nyomot sem hagyva magok után, melytől kiindulva kézrekerítésük remélhető volna. A c s e n d ő r s é g e r é l y e s e n n y o m o z .

— **A megyei tisztújítás** ügyében f. hó 6-án egy párton kívüli értekezlet fog községünkben tartatni, a melyre a mindszei-szegvári járás képviselői pártkülömbőség nélkül lesznek meghíva. A központban ugyanez ügyben f. hó 10-én lesz egy értekezlet.

— **Gyűlések a vármegyén.** A jövő hó folyamán a vármegyén tartandó gyűlések sorrendje a következőleg állapított meg: December 6-án délelőtt 9 órakor közigazgatási bizottsági gyűlés; 7-én délelőtt 9 órakor az állandó választmány gyűlése; 9-én délután 3 órakor a számonkérésiek gyűlése és 10-én a vármegye törvényhatóságának rendes közgyűlése, mely a küszöbön levő tisztújítás érdemében tartandó választás napjának határidejét lesz hivatva megállapítani. E választási közgyűlés előreláthatóan, december 19-én lesz.

— **Megegyi jelölések.** A dorozsmai járás megyebizottsági tagjai m. hó 27-én értekezletet tartottak, melyen a főszelektőre nézve egyhangulag dr. Kelemen Béla személyében állapodtak meg. A szolgabíróvá e g y e n l ő szavazatot kapott S i á g h i jelenlegi szolgabíró és M i k e c t h. aljegyző.

— **Tanító gyűlés.** A Csongrádmegeyi tanító egyesület „központi választmánya“ Ferenczy János elnöke alatt ülést tartott. Ezen ülésen tárgyalták a Szeged felsőtanyai és mindszei fiókegyesületnek azon kérelmet, hogy segélydíjak, mint hogy tagdíj hátralékban nincsenek, kiutalványoztassék. A pénztáros kimutatása alapján ezen kérelme a főtű fiók-egyesületnek megtagadtatott, mivel tagdíj hátralékaik még a régebbi időkről is meghaladják az általuk követett segélydíjat. Ez ülésen adatott ki a segélyző-bizottságnak a beérkezett 9 pályázat az özyeji és tanítási segélyre. Továbbá tekintettel arra, hogy az egyesületi tagoknál tetemes, mintegy

ságuktól, a fiatalok az élet örömeiről, kedveseikről s jövőbeli boldogságukról gondolkodtak.

— Hallgassátok csak, ő tovább is folytatja!

— Én nem hallom.
— Nem hallod?

Ha ez a pénz volna csak foglaló,
S még száz ennyi lenne boraváló,
S ideadnák a világot rádásnak:
Szeretemet még sem adnám másnak!

Én tudom, ki az ott a domb oldalán.
— Én is, én is.

— Ki lenne más, mint a falu szép juhásza Pista?

— Mi mindjárt gondoltuk, hogy ő az, mondják a lányok.

— Hogyan érzed magadat Piroska?
— Mért kérded Rózsikám?

— Pista furulyája szavára nem fogta el szivecskéd valami?

— Ejnye Rózsai, te mindig incselkedel velem.

— Ne is tagad Piroska, tudok én mindent.
— Rózsai!

— Tudjuk ám mindnyájan, mondják a lányok.

Piroska elpirult. Szerencséje, hogy arcát az est homálya befödte s így nem volt látható rajta, mily zavarba jött. Hogy miért? Könnyű eltalálni, hiszen Pista, a falu szép juhásza az ő kedves dalát furulyálta s erről tudhatta azt

500 írt tagdíj hátralék van kint s az ezek behajtása körül megkísérelt módok eredményhez nem vezettek, a központi választmány oly határozatot hozott, hogy tartassék egy rendkívüli központi ülés december hó első felében, amelyen a jogügyi tanácsos jelenlétére fölkéretnék. Mely ülésen az egylet pénztárosa osztályozott kimutatást terjesztene az ülés elé, kimutatva abban a törendő kétes és behajtó hátralékokat. Ezek behajtásának módját megvitatni lesz tárgya, ha kell alapszabály módosítással, a december első felében tartandó központi választmány ülésének.

— **Zsilinszky Mihály** főispán a „Protestáns irodalmi társaság“ titkári állásáról bokros teendői miatt lemondott.

— **A szentesi zugiráskodás** ellen, mint említettük, erélyes intézkedéseket tett a szegedi ügyvédi kamara. És ez állásfoglalásban a belügyminiszter is támogatja most a jobb törekvést, amennyiben megróttá Szentes város hatóságát a Juhász adónyilvántartó tömeges és iparszerű zugiráskodás ügyébe való illetéktelen védő beavatkozásért. Szentes város hatósága „egyresk indítványára és a városi közgyűlés reputációja érdekében“ egész a miniszteriumig fölebbezett a zugiráskodás érdekében. A belügyminiszter az igazságügyminiszterrel egyetértően elvetette Szentes város fölebbezését és a megyei közig. bizottság határozatát indokaival helyben hagyva, ezeket azzal toldotta meg, hogy megróttja a várost, amiért egy, a büntető járásbíró előtt folyamatban levő ügyben, mint ez a zugirászati ügy is volt, oly bizonyítványt állított ki Juhász János birtoknyilvántartónak, melynek alapján annak büntetendőségét illetéktelenül iparkodott lehetetleníteni, amivel a bíróság ítéletét kívánta befolyásolni. Együttal elvetette a város fölebbezését a birtoknyilvántartó ügykörének szabályrendeleti uton célzott szabályozására vonatkozólag is. És ezzel talán vége lesz Szentesen a tömeges zugiráskodásnak. Azonfelül pedig meg van adva a példa, hogy más városokban is teljes erélyességgel üldözzék a szörnyen elterjedt és végtelen sok bajt csináló zugiráskodást.

— **A h.-m.-vásárhelyi** regálejogot Grim és Kunstler árverezők 52660 forintot ajánlata ellenében Veckerle pénzügyminiszter a városnak engedte át 42000 forintért.

is, hogy eszében tartja kökényszemű Piroskáját.

Hagyjuk egy kevés időre Piroskát gondolataival bibelődni.

II.

A hatvanas években történt, hogy a községtől mintegy félmérföldnyi távolságra levő erdőben egy csecsemőt talált a kerülő; bevitte kunyhójába s mivel vadvirágok közt találta, elnevezé Tulipán Istvánnak. Pár hét múlva pedig, mint lelez, a községi elöljáróságához került, mely özv. Szántó Mihályné módos asszonynak adta át, ki — mint az előjáróság előtt kijelentette — úgy neveli fel, mint tulajdon gyermekét.

Szántónénál a gyermek szépen fejlődött. Évek multával ő lett a falu legszebb, legdalisabb legénye; s mint ilyen, ha néha végig sétált az utcán, sok kapuból, ablakból szemlélték a csinos és talpig becsületes fiút. S ha nem mondom is tudjuk azt, hogy hány leány szive dobogott fel, mikor látta s hány szív lesz ilyenkor szomorú!

Ez Pista, a szép juhász.

Egy baja volt Pistának: nem tudott írni; a számokat is nehezen fogta fel, de olvasni tudott. Igen, olvasni tudott, de az ő betűi nem könyvekben, nem újságokban voltak s nem is szedte azokat betűszedő; láng szerelme tanította meg olvasni. Így olvasta ő Piroskájának kökényszeméből azt, a mi a kunyhók száraz, penészes kenyerét izletesebbé és kedvesebbé teszi a paloták drága ételeinél: a hü, a valódi

— **Öngyilkosság.** Csongrádi levelezőnk írja, hogy ott a hét elején Dósa Imre szijgyártósegéd felakasztotta magát. Dósa évek előtt önálló mester volt, ki maga tartott műhelyt és általános, mint a szijgyártó szakban kitűnő mestert ismerték. Lassan-lassan azonban neki adta magát a mértéktelen ivásnak és végre annyira elzülött, hogy feladta műhelyét, másnál dolgozott, mint segéd. E közben, dobzódása gyógyíthatlan betegséget hozott reá s talán ez az oka, hogy a napokban, a mestere istállójában felkötötte magát.

— **Kossuth és a hódmező-vásárhelyiek.** A h.-m.-vásárhelyi függetlenségi és 48-as párt elnöke, dr. Endrey Gyula ügyvéd, nagy értekezletre hívta össze a párt tagjait, hogy megállapítsák, milyen állást foglaljanak el a Kossuth honpolgársága ügyében megindult mozgalomban. Némelyek azt óhajtják, hogy népgyűlés intézzen kérvényt a képviselőházhoz, mások pedig, hogy maga a városi közgyűlés tegye ezt. Valószínű, hogy az értekezlet ez utóbbiban fog megállapodni. A mozgalomhoz a város közönsége pártkülömbőség nélkül csatlakozik, annyival inkább, mert H.-M.-Vásárhely városa választotta meg legelőször Kossuth Lajost díszpolgárává. mindjárt a honpolgársági törvény meghozatala után. Az értekezletre Gosztonyi Sándor, vásárhelyi képviselő is lejön.

— **Kossuth Lajost** Debrecen várossa a legközelebb multban tartott városi közgyűlésen egyhangulag a város díszpolgárává választotta.

— **A kalocsai érsek betegsége** a Föv. Lápok értesülése szerint igen különös agybetegség. Mindenkiel úgy társalog, mint egészséges korában, a különféle nyelveket is épp úgy beszéli, intézkedik, rendezget, de — olvasni elefelejtett. A betűk tudása kiesett emlékezetéből. Nevét le tudja írni, de ezt is csak eléje irt példányról.

— **A selypi cukorgyár.** A Schosberger Henrik és Rudolf által Hatvan és Salgó-Tarján között Selypen létesítendő cukorgyár a jövő őszig üzemképes állapotban lesz. A gyár naponta 4000 mmásza répát fog feldolgozni, mely mennyiség évenként 8000 mmászára lesz fölemelhető.

szerelmet s ennek szülöttjét a boldogságot.

Igy szerette Pista Piroskáját!

III.

Szombat van; a falu csendes, rég elhúzták a takarodót, Pista hazafelé terelgeti nyáját; most ért be a faluba. Majd elővesszi furulyáját s lassan ballagva Piroskák háza felé fújja hogy:

Este van már, szólal a nyáj kolompja,
A juhásznak ülébe a babája;
Nem bánja, ha elvesz is a nyája;
Csak ülében maradhasson babája.

A furulyadal utolsó hangjai elhallgatnak; Pista a kapuhoz ért, ott találja Piroskáját.

— Jó estét Piroskám!
— Adjon Isten, Pista.

Pista szétekint, nem lát senkit sem, keblére üleli a kedves leányt s egy esők oka hoszsza hallgatásuknak.

— Hogy vagy Piroskám, oly régen nem láttalak; nem volt-e azóta bajod?

— Éppen ma egy hete, hogy itt voltál. De nehezen vártalak Pista!

— Miért Piroskám?
— Hát . . . sok lenne azt most elbeszélni.
— Csak röviden, pár szóval mond.
— Jóskához akarnak feleségül adni.

— Jóskának? Pozsár Jóskának, annak a korhelynek, ki minden idejét a koresmában tölti? Ez hallatlan! Abból ugyan semmi sem lesz.

Ez alatt Piroská hüllámos tekete hajfűrtökben dus fejcskájé Pista erős vállaira hajtá,

— **Európa örültjei.** A statisztikai kimutatók szerint Angolországban 110,000-re tehető az örültek száma, kik közül mintegy 100,000 van kellel ápolás alatt. Franciaországnak körülbelül annyi az örültje, a kik közül 80,000-nek ápolásáról van gondoskodva. Németországban 150,000-re becsülik az örültek számát, de ezek közül csak mintegy 40,000 van a tébolydákban és elmeegógyintézetekben elhelyezve. Magyarországon az 1880-iki népszámlálás adatai szerint 12,809 elmebajos és 18,672 hülye volt, a mi elég kedvező arány a többi országokhoz képest.

— **A kis váltók szaporodása.** Ugy látszik, hogy hazánkba kisebb összegekről szóló váltók száma évről-évre szaporodik, még pedig aggasztóan. Legalább a statisztikai kimutatás e szomorú tényre mutat. E szerint ugyanis 1883. év től az utolsó négy évtizedben a következő volt az eladott váltók száma: 1883-ban 1.169.150, 1884-ben 1.350.507, 1885-ben 1.554.926, 1886-ban már 1.747.207, dráb. A következő 1887. évben pedig e szám 1.975.653-ra emelkedett. Minthogy pedig az öt krajcáros váltóúrlapokon, melyeknek a kis váltók állanak, csak 75 forintig terjedő összegek állíthatók ki, e váltóúrlapok folytonos és mondhatni rendszeresen növekvő vásárlása azt igazolja, hogy a váltóforgalom egyre és pedig óriási mértékben ama legelső társadalmi osztály körében terjed, mely vagyoni viszonyainál fogva csak kisebb összegű kölcsönöket kaphat s melyre nézve a váltóhitelek igénybevétele a vagyoni romlással a legtöbbször egyértelmű.

— **Utazás Olaszországba.** A m. á. v. városi menetjegyjelöltje tudvalevőleg december hó folyamán utazást rendez Olaszországba, melynek résztvevői csupán Fiuméig illetve Abaziziáig utaznak együtt, hogy innen a menetjegyjelöltjeivel — melyek ellátásra is szólhatnak — szétoszorjanak főbb irányba: a Riviérára azok, akiknek egészségök a téli zoeid idő kerülését teszi kívánatosá, Velencébe, Genovába, Florenchébe, Romába vagy Nápolyba azok, akik mint turisták óhajják Olaszország e pontjait meglátogatni. Az utasok Budapesten nemcsak az összes nevezetesebb olaszországi pontokra válthatják meg uti jegyeiket, s egyes városokba igényeikhez mért ellátási jegyeket bizonyos fogadóknak, tetszés szerinti időre, de válthatnak jegyet a Lloyd hajóra s azzal utazhatnak Corfuba, Egyiptomba, Alexandriába eset-

karjaival átölelé nyakát, zokogott. A hű eb a nyáját jóval tovább hajtott. már Piroskák házában.

— Most mennem kell, de holnap találkozunk, Jó éjt Piroskám!

A nyáj a fala korcsmája elé ért, Pista mindenütt a nyomában. A korcsmából muzsika szó és dall hallatszik ki.

„Tölem is el-elrepül a képzelem,
A faluban a legszebb leányt szétetem“

— De az nem szeret ám korbély! Mulatatsz Jóska, pénzed van, ha becsületed nincs is. Még ilyen korbély, kancsal szemű akarja elrabolni. az én Piroskámot. — S a miket gondolt ezután, szörnyű átok volt.

Pista otthon szótlan, szomorú lett.

— Mi lett édes fiam? kérdi Szántóné.

— Nincs semmi bajom; nem vagyok beteg.

— De oly szomorú vagy. Pedig én nagy dolgról akartam veled beszélni ma.

— Ugyan mi lesz az, anyám?

— Hát bizony fiam nem más, mint az, itt lenne az ideje asszonyt hozni, a házhoz. Jó előre megbeszéltük mi már Forgóné asszonnyal, elveszed a leányát, Esztit. Igaz ugyan, hogy Eszti szeplős arcú s nem éppen fiatal, de tudod, kész gazdaasszony lesz az olyan leányból ki már nem fiatal s kinek nem játokén, hanem dolgoz jár az esze, meg azt is tudod fiam, Eszttel kapsz tejbe aprítani valót!

leg Májtába. Az egész utazásról részletesebb felvilágosítást fognak a nemsokára megjelenő programok adni.

— **Tizenkét bíró mint vádlott.** Az arnyosmaróthi törvényszék egy delegált ítélő tanácsa Körömcön e hó 24-én egy olyan monstre pör tárgyalásába fog, mely legalább 2 hétig fog elhúzódni. Egy körjegyző, két jegyző-segéd és tizenkét községi bíró van sikkasztás és közokirat-hamisítás miatt. A tárgyalásra öt községből körülbelül kétszáz tanút idéztek meg.

— **Schaumann Gyula gyógyszerész gyomorsója** az eddig forgalomban volt étrendi szerrek legjobbika, évek hosszú során át leginkább jónak bizonyult az emésztési szervek különféle zavarjainál, étvágytalanságnál, gyomorégésnél, gyomorhurutnál stb. stb. Hogy mennyire kedvelt és mily általános elismerésben részesül e gyógyszer, bizonyítja ama számos bizonyítvány és bálairat annak sikeres használatáról. Igen sok orvos rendel és ajánlja Schaumann Gyula gyomorsóját, mely a városokban és falvakon mint nélkülözhetetlen és megbízható háziszser, a legjobb birben áll. Kapható minden gyógyszerertárban. Egyébiránt utálunk a mai lapunkban megjelent „Gyomorsó Schaumann Gyulától“ című hirdetésre.

„A 13 Vértanu Albuma.“

1890. október hó 6-án leplezik le Aradon a 13 vértanu szobrát. Teljes félszázad telt el ama nap óta, melyet a magyar nemzet leggyászosabbjai közé számít véres betűkkel irt történelmének lapjain. Harminc éve mult, hogy az eszme — a 13 vértanu emlékének szobrát emelni — a hazafias hírlapok útján megfogalmazott. Az ige testté lön... Az eszme megvalósult... Magyarországnak a vértanuk emlékéhez és magához méltóan kell a leleplezés napját megünnepelnie!

A „Kölcsey-Egyesület“, mint a régibb Magyarország délkeleti részeiben a magyar állam-eszmének és magyarosodásnak terjesztésére a nemzeti művelődés megerősítésére alakult egyesület, csak kötelességét vélte feljesíteni, midőn elhatározta, hogy a leleplezésnek, e nemzeti ünnep jelentőségének emelésére oly albumszerű képes könyvet ad ki, melynek feladata volna a

— Abból ugyan semmi sem lesz édes anyám!

Tudtam, hogy ezt mondd fiam. Neked csak egy hibád van s ez az, hogy nem fogadod el a jó tanácsot.

— Én Esztit nem veszem el, én nem szeretem. Nem akarom sem Esztinek, sem magamnak s főleg Piroskának életét megkeseríteni. Hároman vagyunk érdekelve édes anyám.

— Micsoda Piroskának?

— Talán nem tudja anyám? Hisz az egész helység beszél, hogy szeretem Óvári Piroskát a falu rózsáját s hogy ő is szeret engemet. Ha meg kell házosodnom ő lesz a feleségem; ha nem lehet ő, nem lesz soha senki sem.

— Jó jó! csak meg ne egyél Pista, ilyen hangon még nem beszéltél anyáddal.

— Ezt azért mondtam így édes anyám, hogy többé ne háborgasson engem Eszttel. Ugy is anyiszor hallottam már dicsérni Esztit, hogy szinte beleuntam hallgatni.

— Jó van fiam. Hogy megmutassam azt, mennyire szeretlek: beleegyezem abba is, ha Piroskát veszed el, Piroska szép is, jó is, nem vesztesz vele.

— Mindenkitől ezt hallottam. Köszönöm szíveségét édes jó anyám!

Pista öröme határtalan lett erre, egész éjjel nem aludt. Hiába, nagy ur, korlátlan ura a szerelem az emberi test legremekebb, de egyszersmind legkényesebb részének, a szívnak.

(Folyt. köv.)

szabadságharc utolsó jeleneteire, valamint az elnyomatás napjaira vonatkozó események — és nevezetesebb epizódoknak nemcsak közkezen forgó adatait elsorolni, hanem a nagy napok hőseinek és szemtanuinak élő szóval adott elbeszéléseit, vagy még friss emlékezetben levő szóhagyományait is összegyűjteni és megőrizni s így a magyar szabadságharc tragédiájának utolsó megrendítő felvonását az összes adatok lehetőleg kimerítő felsorolása- és chronologicus sorrendben való csoportosításával feltüntetni.

De „A 13 Vértanu Albuma“ nem pusztán ama nagy idők nagy eseményeinek felsorolása és a 13 vértanu kivégeztésére vonatkozó hiteles adatok lehetőleg teljes gyűjteménye, hanem a még élő hősök részéről a holtak sirján felgyújtott emlékkáldozat, valamint a jelenkornak honszeretetre buzdító írói- és eszmékért lelkesülni tudó fiai által a vértanuk emlékének szentelt apothecosis kíván lenni, glóricatiója a vesztő helyen a hazáért szenvedett vértanu halálának.

Ennélfogva van szerencsénk értesíteni, hogy „A 13 Vértanu Albuma“nak egy rendkívül becses és szép emlékkönyvet óhajt kiadni s ezt a célját bizonyosan el is éri, mert az ország összes kiválóbb íróit megnyerte dolgozó-társakul. A nagyérdéki munka 1890 október 6-án fog megjelenni. Antolik Károly, a Kölcsey egyesület alelnöke s a díszes album szerkesztője lapunk útján is fölkéri a közönséget, hogy ha a gyászos napokra s az ezeket követő rémuralomra vonatkozó, bármily csekély jelentőségűnek is látszó hiteles adat birtokában van, küldje meg azt „A 13 Vértanu Albuma“ szerkesztőségének Aradra.

CSARNOK.

„Mondok.“

— Előljáró sörccnet az első magyar kártya-kodexből. —

En tüllem fujhatják bötübe mind a bator-ságos malasztot, a akit attnl a görhes görög Szólontul kezdve a vin Werböcyn köröszkül Csemegi Károlyig nyögött világgá a hány ködeks csinyálló csak vót: annyiba se veszem mint egy pállott makkhetest.

Mert az se nem tudomány, se nem mivészét, hanem csupán ricskes muszaj.

Egyikünk a másiktul fétti az irháját, portáját, könyverit: hát § párzó kukacaival sáncolja környül olvasztékos magát, meg aztat a osöpp alatta lévöt, a kit még ki nem államosított álulal a jaz kaórrmány — vágnám hozzá a döntvénytárt!

Dikhec a törvénynek, de abrinca a bibliának is.

Möte Evanyánk rápocázott a nagy paradicsom pöcséttel az emberi boldogság fehér abrocára: nem nyalhatta aztat le tisztára a mi élhetetlen ösatyusunk Adám, se fő nem nyalhattuk mint többiek, a kik az ő fügefáján termettünk siralomvölgyi adófizető hazafikul — maradt vóna meg szóló-forcő-nak a blattjai árnyékában!

Mivé is töpörödött vóna bennünk a halhatatlan szusz, akit az öreg. Mindenható szuflát belénk, ha jaz hajdandvaló szívárvány zsidónak Nojénak a barkedja, mömmög a betlehemhi csárda fölött kigyullott égi jelöknél különben ragyogó mögváltó esellag — a Stüsszi vadász nem ragyogott vóna fölöttünk azon a vedlett mennyei bót-hajtáson.

Mert minden bibliáknál előbb való jaz 32 levelü testámentom; minden tudományoknál előbb való ja kártyográfia; minden mivészetek ostorhegyesse a színmivészet.

És lethatalmasabb ország Kalábria! Letdicsőbb váras Makaó! Nem hitványabb ennél Boston! Letdallosabb madár a Biribi! A Plátó filozófájánál is tündöklőbb árnyik a Lhombre! Lettartósabb matéria a Piké! Letnagyobb vitéz a Landsknecht! Letszaporább a Mariage! Letdiadalmasabb csata a Färbelini! Letzajosabb a Csöndes! — és tudományban, miviszte-

ben, politikában, világon elejétől mindvégig végig: tők a tromf.

Azért atyai örömmel is fogadtam a fölkérést, mivel e tudományos munka szerzője meg tisztöli magát: köppintenek elejébe e'kkis utra-valót.

Nem sajnálom a támogatást ettől a nőmös vállalkozástul, jól tudván, hogy az én országos firmám és uri pártfogásom nagyot lök rajta.

Csak aztat az edgyet gyöngélem benne, hogy akadémikus tudálékossággal osztogassa benne jaz utmutatásait, nem pedig azzal a magosabb, magvasabb szakösméretvel, a kinek én osztom a meleg áldást, parázs kártyát e nagy meghasalt honybazában.

Példának okájer ien formának gondutam vóna, vegyük-tegyük, a kalábert:

Kalábrölogya.

— Diktáta Mokány Berci, jedzette Sanyaró Vendel. —

Bevezetés.

1. A kalabriászt pedig a' mmagyar Vilnerféle kártyával jádzadd negyed magadval. A szöröncsét fővátval osszák benne. Ha jaz, a ki oszt, hozomra dógozik: ugy illegesse magát, hogy még ü legyen a na'lliekü, ha pedig füzet — jaj a születésnek! Ugy mögsajnájják, hogy háromlábu kutyának is sok vóna.

2. A ki dögös, oszt rángatja az idegje madzagját a drukk: vizet düntsön magába. Mihelest az első káka szál kihajt a gégáján, tul-esött a nervozitáson.

3. A kaláber a játikok netovábbja — ha veszítesz. Mer ienkor aszondod „ne tovább!” és fére cihelödsz.

4. Nincs játék, a ki mellett anyyi gibic füttyengetne bele a más tudományába, mint ebbe. Ha jazt hiszed, hogy tol rajtad ha kitolod: bátran kilódithatod. Akár a kártyát is fejihöd vághadd. Egy pakli nem a világ.

Regula.

Ha főssö kirára bevág disznó tizes:
Kvart kirá belád van, s nem te vagy a fizess.
Egy főssö két ásszal vajmi genge pára!
Keriget a bukás az ily disznó pára.
sat.

Ez az én methodusom. Igy szerkesztem én a kathekizmust.

De ha már ide jis bejutott a ziszthema: ott vesse föl a puskaporon hizott német alaposág — tartom es hagyom helybe

Itt az irás, forgassátok —

Ha me'bbuktok, tik lássátok!

Most pedétig ha' szöjljék országgá a pangrácsokra fejtett egyetemes Csöndes!

Diktátam Domszögön ebben a disznótu elrugackodott, 1889-ik mocsok esztendő októberjinek 10-ik napján.

Nömös Bugaci és Domszögi
Mokány Berci

Magyarország a kártya hazája, s csodálatos, hogy a magyar irodalomból mind eddig hiányzott a kártyajátékok könyve, Széles e hazában mindenütt folyik a kártyázás, hol kicsiben, hol nagyban, hol hazárdul, hol jámborul; de mind eddig senkinek sem jutott eszébe, hogy össze kellene gyűjteni egy munkába a kártyajátékokat, mik hazánkban s a külföldön divatosak s le kellene írni ezeknek szabályait, hogy így a különböző vidékek eltérő szokásai kiegyenlítésenek s másrészt a mérges kártya-vitának eleje vétessek. Ime most megjelent az első magyar kártyakönyv, mely magában foglalja nemcsak a Magyarországon divatos, de a külföldön elterjedtebb kártya szabályokat, a kártyajátékok történetét, a hamis játék, a hazárd játék, a roulette, trente et quarante, és a híres játékbarlangok cirását, a kártyaműfogások (kártyabüvészkedés) gazdag gyűjteményét, a kártyaműszavak szótárát stb. stb. A szerző a főváros legtekintélyesebb kártyásainak közreműködésével akként szerkesztette a szakirodalmunkban uttörő munkát, hogy a „vén kozákok” ép úgy használhassák, mint a kezdő kártyások s a kaszinókban és más nyilvános kártyázé helyeken

ép oly nélkülözhetlen legyen mint a családok körében.

A kis Jézus ajándéka.

Karácsony közeledtével sok gondot és munkát ad az embereknek a készülődés a kis Jézus ajándékára, az ugynevezet „kriszkindli“-re. A jó szándék hiánya soha, pénz hiánya gyakrabban, de leggyakrabban az okoz fejtörést: mit és hol vegyünk karácsonyi ajándékul? Legyen szabad segítségére lennünk a töprengőnek s egy két jó tanács kíséretében néhány forrást figyelmükbe ajánlani, nem feledkezvén meg legfőbb javunkról: az egészségről sem.

A nagy nemzet-család minden egyes tagja igyekszik karácsony ünnepe alkalmával kedveit ismerőseit valamely szép és hasznos ajándékkal meglepni. Hazafias kötelességet kívánunk teljesíteni, midőn ép ez ünnepélyes alkalomból felhívjuk olvasóink, különösen minden szép és jóért lelkesülő hölgyeink figyelmét, hogy midőn megemlékeznek egymásról, ne feledkezzenek meg a legkedvesebbről, mindnyájunk édes anyjáról a hazáról s adjanak neki — önmagukra is hasznos karácsonyi ajándékot azzal, hogy megvetve minden betolakodó idegent, csak magyar cikkeket vásároljanak. Tegyük ezt különösen az anyira felburjánzott külföldi pótkávékkal szemben, melyeknek egészségi és gazdasági szempontból káros használata annyival indokoltanabb, mert a Szalády Antal fővárosi pótkávégyáros által feltalált és készített „Szalády kávé“-ban oly magyar iparcikkeket birunk, mely jóságra, zamatra, színre és élvezhetőségre az összes külföldi és hazai pótkávékat felülmulja s ennek dacára nem drágább azoknál. Szalády „Hungária-kávé“ja pedig mint gyógykávé már évek óta nagy kedveltségnek örvend s orvosok által is ajánlatik. E kávék jóságát számos kiállítás (1885. orsz. kiállítás, deési, pécsi stb) nyert elsőrendű kitüntetésekön kívül igazolja itthon és a külföldön való nagy elterjedtség k. De mivel bármily dicséretnél többet ér mindenkinek a saját meggyőződése, Szalády ur szívesen küld háziasszonyainknak ingyen és bérmentve egy próbacsomagot, ha ez iránt hozzá (Andrássy ut 86.) fordulnak.

A zene, mely eddig bizonyos osztályok vagy egyes művész-talentumok kiváltsága volt, a társadalmi asszimiláció és a műveltség rohamos terjedése folytán ma már az emberiség közkincsévé vált, úgy hogy alig van család, sőt alig van egyén, aki lelke önkénytelen vonzalmát követve, valamely zeneszerrel ne foglalkoznék. Erősebben nyilvánul e zenei hajlam a téli hónapokban, midőn a zene a szórakoztatáson kívül kedélyünk élénkítésére is jótékonyan hat. E szempontból helyén valónak találjuk olvasóink figyelmét a karácsonyi ünnepek közeledtével Sternberg Ármín jóhírű fővárosi hangszergyárosra irányítani, akinek Ke-repesi-ut 36. sz. alatti főraktárában a jelenleg létező összes hangszereknek gazdag és változatos tárházát szemlélhetjük. Az összes fa-, rézfúvó és vonós hangszerek mellett sok fajtája látható itt az újabbban annyira kedvelt mechanikai hangszereknek, mint: Aris-ton, Phönix (ércoktákkal) Manópan, Symphonion (önműködő) stb. Kiváló előnyük e hangszereknek, hogy semminemű zenei ismeretet nem igényelnek s laikus is könnyen játszhatja velök a legszebb zenedarabokat végtelen számban; igen alkalmasak e hangszerek házi mulatságok tartására s a mi fő aránylag igen olcsók. Valóban szebb és jobb karácsonyi ajándékot senki sem vehet, mint ha e cég gazdag raktárából választ egy szép hangszert, mi végből a tulajdonos bárkinek megküldi, több mint 500 hangszert-ábrát tartalmazó részletes árjegyzékét.

A szép és hasznos ajándék-tárgyaknak oly sokaságát sehol sem találhatjuk, mint az ismert Kertész Tódor cég Dorottya-utcai diszmiára-üzletében. A hazai ipar legjobb

és legszebb tárgyai váltakoznak itt a francia angol, német, valamint a keleti perzsa, japán, és kínai műipar ezernyi sokféleségű tárgyaival. A pazarul megrakott termék egészen egy iparműkiállítás benyomását teszik ránk, melynek tárgyait elősorolni lehetetlen s csupán tájékoztatól említünk fel néhányat az újdonságokkal bővelkedő karácsonyi kiállításból, mely már most is nagy és előkelő közönséget vonz a cég termeibe. Ilyenek: porcellán és majolika disztárgyak, író-, dohányzó-, háztartási, varró- és toillet-cikkek, albumok, legyezők. Továbbá az alkalomszerű eléghetetlen csillogó karácsonyfadiszek: lampionok, lebegő angyalok és pillangók, színes csengők, üvegyümmöcsök, csillogó fűrtök, bonboniérek, arany és ezüst szálak stb. 5—10 krtól felfelé, melyekből azonban ajánlatos egy fára való kollekciót 5, 10, 15, 20 frtért rendelni. Vannak ott fiuknak és leányoknak való minden féle tanuságos és mulattató játékok, képek, könyvek, kocsik, Tröbch játékok, Richter-féle építő-szekrények törhetetlen és francia babák, társas-játékok magyar szöveggel, csinosan összeállított tombolanyereménytárgyak 5 frtől felfelé; torna-és vivő-eszközök, utazó cikkek, végül a téli sport-saisonra vadász-fegyverek és korcsolyák, különösen a legújabb és legjobb „Halifax.“ Mint újdonság fontos az „új aranyozó“, melyel bárki ujjaaranyozhat régi tükör- és képrámákat s szobrokat, valamint karácsonyfát és diszeket bearanyozhat (egy üveg áro esettel s bérmentes küldéssel 1 frt.) A ki a fővárosba rándul, el ne mulassza, e nagyszerű árucarnokot meglátogatni, aki pedig rendelni akar, ajánljuk, hogy minél előbb tegye azt, nehogy az ilyenkor tömegesen érkező megrendelés miatt későn kapja áruit. A Kertész cég az esetleg meg nem felelő tárgyat ismert előzékenységénél fogva, azonnal visszaváltja.

Szülőknek és gyermekeknek a legnagyobb boldogság és öröm kuforrása a karácsony-est midőn a kis Jézus ajándékainak ujjongva örülő vidám gyermekek boldogan legel a szülők és rokonok szeme. Igen, ha a legfőbb isteni ajándék: az egészség is lakozik a házban. De mily ellenkező, mily örömtelen a karácsony oly családban, hol a kiseded beteg, vézna, erőtlen s örülni sem tud a sok szép ajándéknak melyekkel körülveszik. Az ily betegségek: angyalkór, görvény, vérszegénység bágyadtság, idegség, álmatlanság s általános gyengeség gyötörrik a piciny testet és fektetik igen gyakran kora sirba. Joggal számíthat a szülők hálás elismerésére H a z s l i n s z k y K á r o l y fővárosi gyógyszerész, aki hosszas kísérletezés után egy oly kitűnő gyógyszert: v a s a s p h o s p h o r p á s t i l l á t állított elő, melylyel a nevezett bajokban szenvedő gyermekek-nél a legfényesebb gyógyeredményeket érték el. Hasznos dolgot vélünk tehát cselekedni, ha a karácsonyi ünnepek előtt a kisededeiket forrón szeretű szülők, de különösen az orvosok figyelmét felhívjuk e jeles szerre, annál is inkább, mert az kórházakban és családoknál orvosilag ki van próbálva. Hazslinszkynek v a s a s p e p t o n c o n s e r v e a vérszegénység és annak következményinél; s ó s a v a s p e p s i n p a s t i l l á j a pedig mindenféle gyomor-bajoknál bizonyult igen jó hatásúnak. Mindezen készítmények, melyeket az összes budapesti orvosi szaklapok és szakkörök a legmelegebben ajánlanak, a feltalálónál (Sándor tér 3 sz.) dobozonként (egy hétra való) 90 krért rendelhetők meg.

Sziporkák.

A titok olyan mint a lyuk a ruhádon, mennél inkább takargatod, annál inkább mutatod.

*

Nincs oly lényegtelen catarrhus, hogy egy ügyes orvos abból valamit nem csinálhatna.

*

Melyik a legjobb élez?

Az a melyért mindenki haragszik, hogy nem ő mondta el.

*

Némely asszony szive olyan, mint a rózsza minden udvarlójának juttat egy-egy szirmot; a tövis a férjnek marad.

*

Rendező: (barátját a táncterembe vezetve) Ime barátom a földi paradicsom! Mit szól az ezen angyalokhoz?

Barát: Nem vagyok szakértő!

R: Fialat ember és nem szakértő!

B: No, nem vagyok festő!

*

A ki káromolja az asszonyokat, az valamikor nagyon szerette őket!

*

Az éjjeli őr be akarja kísérni az utcán lármázó jogászokat, kik engesztelésül behívják a közellévő kávéházba egy feketére, mire András bácsi hivatalos erélyvel és tapéntattal azt válaszolja:

Nem megyek, mert nem tudok tőle aludni!

Irodalom.

A „Budapest” 1890-ik évi képes naptára, mely Wodianer F. és Fiai ismert fővárosi könyvkiadó cégénél Graca György szerkesztése mellett, — most jelent meg a XI. évfolyamában — küldetett be szerkesztőségünkhez. A naptár, ugy külső kiállítás, mint beltartalom tekintetében valóban figyelmet érdemel. A nagy jutalomképen kívül, — mely berámázva kép gyanánt szobadiszül használható, — több mint 50 szebbnél szebb képet foglal magában. Szépirodalmi része gazdag és változatos amit előre igazol az is, hogy Ábrányi Emil, Degré Alajos, Illés Bálint, Revlcky Gyula, Murai Károly, Erdélyi Gyula, Palágyi Lajos, Sebők Zsigmond, gróf Vay Sándor, Koroda Pál, Bródy Sándor stb. neveivel találkozunk benne. Tiszti névtára, vásárjegyzéke s egyéb közérdekű része szintén igen pontos. A naptár ára 60 kr. Aki azonban a „Budapest” képes politikai napilapra egy esztendőre előfizet, az a szép naptárt ingyen kapja meg; aki pedig félve: az 40 kr. kedvezményes áron. Megrendelhető a „Budapest” kiadóhivatalánál vagy a fenti kiadócégnél, (Budapest, IV. sarkanyus-utca 3. sz.) 60 krajcárnak előleges beküldése mellett. Külömben e naptár kapható minden hazai könyvtárban.

Szerkesztői üzenetek.

N. L. Dorosma. Beküldött cikkét bár elkel, hogy ösmerjük, miként abban sok igazság rejlik — nem közelíthetjük. Lapunk nem politikai lap, de még ha arra érlelné is a szükség, az a mai vezetés és viszonyok mellett, nem szegődne egyik fennálló párthoz sem tehát még az esetben sem olvassánk sorait politikai párt szemüvegen keresztül s ez esetben sem közelíthetnénk azt mai alakjában. Ne politizáljunk mindig és ne mindenki.

Hypokratis Szegvár. Fogadják köszönetün. ket szívességéért. Önök nincs, s nem volt oka álnév alá rejtőzni. üdvözlét.

Csongrádi. Nincs ugyan jogunk önt terhelni sem idejéből bármily keveset is igénybe venni, kéri azonban szabad. Kérjük a közművelődés a közügy érdekében hogy becses soraival különösen e mozgalmas napokban, lapunkat felkeresni sziveskedjen.

Dorosma. Fenti kéréssel fordulunk önhöz is. „Halottak napján” Ujpest. Idejét malta „Több Mindszenti.” Önök azon állításával szemben, hogy lapunk szerkesztését Szobotka Gusztáv ura „Mindszent” volt szerkesztője átvénné, kijelentjük, hogy az minden alapot nélkülöz. Majd csak maradunk úgy, a hogy vagyunk.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos
Diamant Manó.

Utánzások ellen minta és jeggyel védve

Gyomorsó

Schaumann Gyula

vidéki gyógyszerész Stockerauban

emésztési zavaroknál és gyomorbajok ellen évek óta kipróbált étrendi szer.

Kapható az osztrák magyak monarchia minden jövevű gyógyszerésztárában

Egy doboz ára 75 kr.

Postaszétküldés legkevesebb két doboz vételénél utánvétellel.

Főraktár: Schaumann Gyula

vidéki gyógyszerésztára Stockerauban.

Gyógyászati szaklapok véleményei e gyomorsó értékéről.

Wiener Medicinische Vochenschrift (Récsi gyógyászati hetilap) 1878 15 szám. A Schaumann Gyula ur stockeraui gyógyszerésztárából való gyomorsó egy oly szer, mely emésztési zavaroknál, a gyomor gyengeségénél annak lurujainál. vagy ehhez való hajlamoknál étvégytelanságnál stb. igen jó hatással bír és nem csak étrendi s minden étkezésnél használható, hanem leginkább gyógyászati szernek kell azt tekinteni. Annak összetétele, melyekben kipróbált anyagok, köztük olyanok melyeknek nagyszerű hatása csak a legújabb korban lett köztudomású — képviselve vannak, érthetővé teszi ama jó sikereket melyek annak alkalmazása által elértnek. És mindenki, aki tudja, hogy épen az ember egészségi állapotát is mennyire lefogyasztják az egész testalkatot, el fogja ismerni egy ily szer fontosságát.

Wiener Medizinische Blätter (Bécsi gyógyászati lapok) 1878 22 szám. „A stockeraui vidéki gyógyszerész tulajdonosa Schaumann Gyula gyógyszerész által készített gyomorsó különösen idült gyomrhurtnál jön észszerűen alkalmazásba. Loginkább azon előnnyel bír az egyéb rossz emésztéseknél használt szerek fölött, hogy könnyen élvezhető és hosszabb ideig vehető a nélkül hogy ártana. Különösen rossz emésztéssel bíró egyének részére ajánlatos.

Tudomásul: Megbízható vevőim és elárúsítóim tudtomra adták, hogy itt-ott a konkurrens akiknek fogalmuk sincs a gyomorsó összetételéről, minden érték nélküli szereket készítenek és az enyémhez hasonló dobozokban elárúsítják, amivel is kérem arra ügyelni, hogy a dobozokban az én aláírásom látható legyen. Schaumann Gyula.

A londoni, párizsi, müncheni, hamburgi, bécsi, badeni jockey-club elismerő irataival kitüntették. Az 1886-iki cernóvitzi országos kiállításon díszokmány; 1885—1886-iki bécsi kutyakiállítás-

táson első osztályú okmány; a bécsi cs. kir. mezőgazdasági-egylet VI. szakosztályának (a lótenyésztés) különös elismerése 1879

és 85-ben.

Kwizda cs. kir. szab. Üditő nedve

Mosóvíz lovak részére.

Erősítésül szolgál nagyobb fárasztások előtt és után, ficamodások, az inak és izmok feszességénél stb. 1 üveggel 1 frt 40 kr.

Kwizda korneuburgi marhapora

lovak, szarvasmarha és juhok számára; jelesnek bizonyult rendszeresen adagolás mellett sok évi tapasztalás szerint mint állat-táppor étvágyhiány, vértelenség esetében s a tej javítására stb. Nagyobb doboz ára 70 kr., kis doboz 35 kr.

Kwizda szemvize, 1 üveggel 80 kr.

Kwizda Blistere, 1 tégely 3 frt o. é.

Kwizda mirigy- és tőgykenőcs, 1 tégelylyel 1 frt.

Kwizda pök-tincturája lovaknak, 1 üveggel 1 frt 50 kr.

Kwizda győgyopora baromfi számára 1 csomag 50 kr.

Kwizda lópatkó-kenőcs, érdes és töredezett paták ellen, 1 szelence 1.25.

Kwizda kutya-labdacsai, 1 dobozzal 1 frt.

Kwizda körömpora, 1 üveggel 70 kr.

Kwizda görcs-pírulái lovak és szarvasmarhák számára, 1 pléhszelence, 15 db, 1 ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwizda erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 1 pléhszelence, 15 db, 1 ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwizda erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 1 pléhszelence, 15 db, 1 ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwizda erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 1 pléhszelence, 15 db, 1 ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwizda erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 1 pléhszelence, 15 db, 1 ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwizda erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 1 pléhszelence, 15 db, 1 ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwizda erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 1 pléhszelence, 15 db, 1 ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwizda erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 1 pléhszelence, 15 db, 1 ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwizda erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 1 pléhszelence, 15 db, 1 ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwizda erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 1 pléhszelence, 15 db, 1 ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwizda erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 1 pléhszelence, 15 db, 1 ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwizda erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 1 pléhszelence, 15 db, 1 ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwizda erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 1 pléhszelence, 15 db, 1 ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwizda erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 1 pléhszelence, 15 db, 1 ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwizda erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 1 pléhszelence, 15 db, 1 ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwizda erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 1 pléhszelence, 15 db, 1 ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwizda erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 1 pléhszelence, 15 db, 1 ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwizda erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 1 pléhszelence, 15 db, 1 ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwizda erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 1 pléhszelence, 15 db, 1 ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwizda erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 1 pléhszelence, 15 db, 1 ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwizda erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 1 pléhszelence, 15 db, 1 ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwizda erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 1 pléhszelence, 15 db, 1 ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwizda erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 1 pléhszelence, 15 db, 1 ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwizda erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 1 pléhszelence, 15 db, 1 ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwizda erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 1 pléhszelence, 15 db, 1 ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwizda erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 1 pléhszelence, 15 db, 1 ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwizda erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 1 pléhszelence, 15 db, 1 ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwizda erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 1 pléhszelence, 15 db, 1 ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwizda erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 1 pléhszelence, 15 db, 1 ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwizda erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 1 pléhszelence, 15 db, 1 ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwizda erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 1 pléhszelence, 15 db, 1 ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwizda erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 1 pléhszelence, 15 db, 1 ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwizda erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 1 pléhszelence, 15 db, 1 ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwizda erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 1 pléhszelence, 15 db, 1 ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwizda erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 1 pléhszelence, 15 db, 1 ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwizda erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 1 pléhszelence, 15 db, 1 ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwizda erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 1 pléhszelence, 15 db, 1 ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwizda erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 1 pléhszelence, 15 db, 1 ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwizda erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 1 pléhszelence, 15 db, 1 ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwizda erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 1 pléhszelence, 15 db, 1 ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwizda erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 1 pléhszelence, 15 db, 1 ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwizda erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 1 pléhszelence, 15 db, 1 ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwizda erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 1 pléhszelence, 15 db, 1 ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwizda erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 1 pléhszelence, 15 db, 1 ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwizda erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 1 pléhszelence, 15 db, 1 ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwizda erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 1 pléhszelence, 15 db, 1 ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwizda erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 1 pléhszelence, 15 db, 1 ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwizda erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 1 pléhszelence, 15 db, 1 ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwizda készvényfolyadék
rég kipróbált háziszser.

Ara 1 frt. Csakis az ide mellékelt védjeggyel valódi.

Naponkiut postaszétküldés a föletét: Kwizda Ferenc János, cs. kir. osztrák- és románudvari szállító, kerületi gyógyszerésztára által Korneuburgban Bécs mellett. Főraktár Magyarország részére Török József gyógyszerésznél Budapesten.

7693/1889. Csongrádvármegye alispánjától.

Pályázati hirdetmény

Csongrádvármegyében az 1883. év december havában megejtett általános tisztújítás elalmával hat évre megválasztott megyei tisztviselők megbízatása a folyó évi december hó 31. napján lejárván, a nagyméltóságú magyar királyi belügyminiszteriumnak f. évi október hó 14-én 67800 szám alatt kibocsátott közrendeletére való hivatkozással, melynek értelmében a tisztújítás még a f. év december havában megejtendő, hogy az illetők igényeik érvényesítésére elegendő időt nyerhesenek, felhivom az érdekelteket, kik a vármegyénél rendszeresített, akár választás akár kinevezés által betöltendő tisztí állások valamelyikére pályázni óhajtanak, hogy a kellő módon, különösen pedig a tisztviselők minősítéséről szóló 1883. I. tcikkben az egyes állásokra előirt minősítésüket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeiket Csongrádvármegye főispánja, Méltóságos Zsilinszky Mihály urhoz címezve f. évi december hó 15-ig nyújtsák be.

Szentes 1889. november hó 18-án.

Stammer Sándor
alispán.